

Sygn. I C 293/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lipca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Beata Kopania
Protokolant:	sekretarz sądowy Małgorzata Bugiel

po rozpoznaniu w dniu 24 lipca 2018 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa J. M.

przeciwko (...) Bank Spółce Akcyjnej w W.

o ustalenie ewentualnie o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. oddala powództwo o ustalenie;

2. pozbawia tytuł wykonawczy w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) wystawionego przez (...) Bank Spółkę Akcyjną w W. w dniu 6 listopada 2013r., opatrzonego w klauzulę wykonalności na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego dla W. Ż.w W. w części, tj. co do obowiązku zapłaty przez dłużnika J. M.:

- kwoty głównej w wysokości 172.026,82 zł. (sto siedemdziesiąt dwa tysiące dwadzieścia sześć złotych 82/100);

- odsetek za opóźnienie w kwocie 6.404,47 zł. (sześć tysięcy czterysta cztery złote 47/100);

- w zakresie dalszych wymaganych odsetek umownych od kwoty kapitału naliczonych w wysokości średniego oprocentowania WIBOR dla 3 – miesięcznych lokat na rynku międzybankowym z 10 ostatnich dni roboczych ostatniego miesiąca poprzedniego kwartału, powiększonej o 25 punktów procentowych, nie wyższych jednak niż czterokrotność bieżącej stopy kredytu lombardowego NBP – w kwocie przewyższającej kwotę 75.532,17 zł. (siedemdziesiąt pięć tysięcy pięćset trzydzieści dwa złote 17/100);

3. oddala powództwo ewentualne w pozostałym zakresie;

4. koszty procesu między stronami znosi wzajemnie.

Na oryginale właściwy podpis

Sygn. akt IC 293/17

UZASADNIENIE

Powódka, J. M. wniosła przeciwko pozwanemu, (...) Bank Spółce Akcyjnej w W. pozew z żądaniem ustalenia, że oświadczenie woli pozwanej zawarte w piśmie z dnia 15 marca 2013r. dotyczące rozwiązania zawartej w dniu 30 marca 2010r. umowy pożyczki hipotecznej (...) nr DK/P-H. (...)/ (...) jest bezskuteczne.

Na uzasadnienie podała, że w dniu 30 marca 2010r. wraz z R. B. zawarła z (...) Bank Spółką Akcyjną w W. umowę pożyczki hipotecznej (...) nr DK/P-H. (...)/ (...). W maju 2013r. dowiedziała się, że bank wypowiedział powyższą umowę. Po licznych zapytaniach do pozwanego banku powódka w końcu uzyskała odpowiedź, że umowa została wypowiedziana pismem z dnia 15 marca 2013r. z uwagi na nieterminową spłatę rat pożyczki, przekraczającą równowartość dwóch rat kapitałowo – odsetkowych. Powódka przyznała, że miała czasowe problemy z terminową spłatą rat kredytu. Niemniej problemy te miały charakter przejściowy i nigdy nie przekroczyły równowartości dwóch rat pożyczki. Podkreśliła jednocześnie, że skoro umowa uzależniła skuteczność jej wypowiedzenia od istnienia zaległości w spłacie rat, to zaległość taka winna istnieć w chwili doręczenia powódce pisma z oświadczeniem o wypowiedzeniu. Tymczasem z chwilą dojścia oświadczenia do powódki, zaległość nie istniała w wysokości ujętej w piśmie z dnia 15 marca 2013r., bądź w ogóle nie istniała. Zatem nie istniała przyczyna wypowiedzenia umowy. Dalej powódka zarzuciła, że oświadczenie o wypowiedzeniu zostało skierowane przez pozwanego na nieaktualny adres zamieszkania powódki. Jednocześnie podkreśliła, że nie spoczywał na powódce obowiązek informowania banku o zmianie adresu zamieszkania, gdyż umowa w § 9 pkt 3 lit. b ppkt ii przewidywała wprawdzie taki obowiązek, lecz tylko na potrzeby postępowania sądowego. Nie wskazała natomiast sankcji za niewskazanie przez pożyczkobiorcę nowego adresu na etapie przesądowego. Wobec tego, że oświadczenie o wypowiedzeniu umowy zostało przez bank skierowane na nieaktualny adres zamieszkania powódki, to uznać należy, że nie doszło do adresata i nie wywołało oczekiwanych przez bank materialnoprawnych skutków. Podała też, że zupełnie bezzasadne jest uznanie za skuteczne doręczenia przesyłki po jego dwukrotnym awizo. Wskazała, że brak jest ku temu jakiegokolwiek podstawy. Na koniec podniosła, iż wypowiedzenie umowy pożyczki łączącej strony stanowiło nadużycie prawa w myśl art. 5kc. Naruszyło bowiem uprawnienie z art. 75 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe. Nadto powódka podała, że spłacała na bieżąco należności bankowe, a jej zadłużenie w 2013r. miało charakter przemijający i było niewielkie w stosunku do całej kwoty będącej przedmiotem umowy pożyczki. Zatem skala naruszenia obowiązku spłaty nie była tego rozmiaru, by zastosować wobec powódki najpoważniejszą konsekwencję w postaci wypowiedzenia całej umowy pożyczki.

Pozwany, (...) Bank Spółka Akcyjna w W., wniosł o oddalenie powództwa o ustalenie oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu.

W pierwszej kolejności podkreślił, że powódka nie posiada interesu prawnego w uzyskaniu rozstrzygnięcia, iż umowa pożyczki z dnia 30 marca 2010r. nadal łączy strony, albowiem może ona dochodzić ochrony prawnej na drodze dalej idącego powództwa, np. powództwa o pozbawienia tytułu wykonawczego, obejmującego należność z umowy pożyczki, wykonalności. Nadto wskazał, że powództwo nie jest też merytorycznie uzasadnione, gdyż powódka wraz z drugą pożyczkobiorcą zobowiązana była do regularnej spłaty rat kapitałowo – odsetkowych w wysokości ujętej w harmonogramie spłaty. Powódka po około 1,5 rocznym okresie spłacania należności zaczęła zalegać z jej terminową spłatą, a po dniu 8 sierpnia 2011r. zaczęły utrzymywać się zaległości w zapłacie rat. Pod koniec 2012r. stan zaległości zaczął gwałtownie narastać i na początku 2013r. zaległości w spłacie pożyczki przekroczyły dwukrotność raty kapitałowo – odsetkowej. W tym stanie rzeczy pozwany podjął decyzję o wypowiedzeniu umowy pożyczki i w dniu 15 marca 2013r. skierował do powódki pismo zawierające oświadczenie o wypowiedzeniu przedmiotowej umowy. Podkreślił, iż stan zaległości na dzień 15 marca 2013r. wyniósł 4.952,64 zł., przy czym rata kapitałowo – odsetkowa wynosiła wówczas 1.825,12 zł. Uprawnienie wypowiedzenia umowy przysługiwało pozwanemu w oparciu o zapis z § 8 umowy pożyczki. Podniósł, że powódka nie tylko naruszała warunki umowy poprzez permanentne zaleganie ze spłatą należności, ale czyniła to w pełni świadomie i z rozmysłem. Dbała bowiem jedynie o to, by zaległość nie przekroczyła kwot uprawniających pozwanego do wypowiedzenia umowy, tj. dwukrotności rat kapitałowo – odsetkowych. Podał, że podstawą wypowiedzenia co do zasady było niewykonanie lub nieterminowe regulowanie przez pożyczkobiorcę zobowiązań wobec banku, a przypadek zalegania z zapłatą dwóch rat pożyczki został wskazany w § 8 umowy pożyczki „w szczególności”, a zatem nie zawiera on w sobie wszystkich przypadków niewykonania lub nieterminowego regulowania przez pożyczkobiorcę zobowiązań wobec banku, które uprawniają bank do wypowiedzenia umowy

pożyczki. W ocenie pozwanego, działanie powódki polegające na ciągłym zaleganiu w spłacie pożyczki przez okres prawie dwóch lat niewątpliwie spełniła w.w przesłankę i to niezależnie, czy suma zaległości przekracza równowartość dwóch miesięcznych rat.

W zakresie stanu zadłużenia podał, że do złożenia oświadczenia woli o wypowiedzeniu istotny był stan zadłużenia na dzień składania oświadczenia woli przez bank, a nie na dzień dojścia tego oświadczenia do powódki. Uregulowanie zaległości w okresie wypowiedzenia, czego z resztą powódka nie uczyniła, nie miałyby żadnego wpływu na skuteczność wypowiedzenia. Fakt ten nie mógł bowiem pozbawić powoda uprawnienia, które już nabył. Przyjęcie koncepcji powódki oznaczałoby, że skuteczne wypowiedzenie umowy przez wierzyciela byłoby zależne od zachowania dłużnika.

Odnosnie doręczenia powódce wypowiedzenia podkreślił, że zgodnie z art. 61 k.c. oświadczenie woli pozwanego dotarło do powódki w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. Zatem oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pożyczki zostało powódce skutecznie doręczone. Nadto wskazał, że zostało ono skierowane na adres wskazany w umowie, tj. C. (...) i pod tym adresem wg wiedzy pozwanego powódka przebywała z zamiarem stałego zamieszkania. Podkreślił, że korespondencja banku kierowana na powyższy adres była po raz pierwszy awizowana dopiero w dniu 29 marca 2013r., a następnie w dniu 8 kwietnia 2013r. Zatem zdaniem pozwanego, skutek doręczenia oświadczenia o wypowiedzeniu nastąpił w dniu 29 marca 2013r., tj. w pierwszym dniu awizowania, gdyż już wówczas powódka miała możliwość zapoznania się z pismem pozwanego. Podkreślił, że stanowisko powódki jest wewnętrznie sprzeczne, albowiem wskazała ona, że nie doszło do skutecznego doręczenia wypowiedzenia w dacie podanej przez pozwanego, ale jednocześnie nie podaje, w jakiej dacie, wg jej stanowiska doręczenie zostało skutecznie dokonane.

Co do zarzutu, iż roszczenie pozwanego o zapłatę należności z umowy pożyczki jest sprzeczne z art. 5k.c., podał, że powódka nie może powoływać się na zasady współżycia społecznego skoro zasady te sama naruszyła poprzez niewywiązywanie się z obowiązku regularnej zapłaty rat kapitałowo – odsetkowych.

W piśmie procesowym z dnia 8 września 2015r., a następnie pismem z dnia 16 października 2017r., powódka wniosła powództwo ewentualne z żądaniem pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 6 listopada 2014r. nr (...) zaopatrzonego w klauzulę wykonalności na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w W.z dnia 4 grudnia 2013r., sygn. akt (...). Na uzasadnienie przywołała te same argumenty, co w sprawie z roszczenia głównego, tj., iż nie zaszły podstawy do wypowiedzenia umowy pożyczki, gdyż nie istniało po stronie powódki zadłużenie przekraczające równowartość dwóch rat kapitałowo – odsetkowych oraz, iż nie doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy pożyczki, albowiem oświadczenie o wypowiedzeniu nie doręczono powódce na adres zamieszkania zgodnie z zasadami kodeksu cywilnego. Pozostałe zarzuty zostały również powtórzone.

Pozwany, (...) Bank Spółka Akcyjna w W., wniósł o oddalenie żądania ewentualnego. Podkreślił, iż fakt zalegania powódki ze spłatą należności jest bezsporny. Tymczasem przypadek zalegania z zapłatą dwóch rat pożyczki został wskazany w par 8 umowy pożyczki „w szczególności”. Niewykonanie lub nieterminowe regulowanie przez powódkę zobowiązań wobec banku uprawniały pozwanego do wypowiedzenia umowy.

Sąd ustalił:

W dniu 30 marca 2010r. J. M. i R. B. zawarły z (...) Bank Spółką Akcyjną w W. umowę pożyczki hipotecznej (...) nr DK/P-H. (...)/ (...). W umowie tej powódka wskazała jako swój adres zamieszkania ul. (...) M..

Przedmiotem umowy była kwota 179.640,27 zł., która według oświadczenia pożyczkobiorców miał zostać przeznaczona w zdecydowanej większości na spłatę zadłużeń w innych bankach.

Dowód: umowa pożyczki hipotecznej (...) nr DK/P-H. (...)/ (...), k. 17 - 26.

W § 8 strony uregulowały zasady wypowiedzenia umowy pożyczki przez bank. Wskazano w nim, że bank ma prawo wypowiedzieć umowę pożyczki z zachowaniem 30 – dniowego terminu wypowiedzenia, a w razie zagrożenia upadłością pożyczkobiorcy z zachowaniem 7 – dniowego okresu wypowiedzenia w przypadku:

- a) niedotrzymania przez pożyczkobiorcę któregokolwiek z warunków umowy pożyczki;
- b) niewykonania lub nieterminowego regulowania przez pożyczkobiorcę zobowiązań wobec banku, w szczególności w przypadku, gdy pożyczkodawca zalega w całości lub części z zapłatą dwóch rat pożyczki i pomimo wezwania do zapłaty listem poleconym nie spłaci zaległości w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego wezwania;
- c) przeznaczenia pożyczki na inny cel niż określony w umowie pożyczki;
- d) stwierdzenia, że którekolwiek z oświadczeń lub dokumentów złożonych przez pożyczkobiorcę we wniosku pożyczkowym lub umowie pożyczki jest fałszywe;
- e) nieustanowienia przez pożyczkobiorcę lub ustalenia któregokolwiek z wymaganych przez bank zabezpieczeń pożyczki w sposób sprzeczny z umową pożyczki;
- f) zmiany sytuacji finansowej pożyczkobiorcy w stopniu powodującym brak zdolności pożyczkowej do poprawnej obsługi zobowiązań pożyczkowych.

Wskazano, że okres wypowiedzenia liczy się od dnia doręczenia przez bank przesyłki pocztowej zawierającej oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pożyczki.

Dowód: umowa pożyczki hipotecznej (...) nr DK/P-H. (...)/ (...), k. 17 - 26.

W § 9 pkt 3 lit. b ppkt ii umowy strony ustaliły, że pożyczkobiorca zobowiązuje się do wskazywania każdorazowo nowego adresu zamieszkania do doręczeń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W przypadku braku wskazania właściwego adresu – ostatnio wskazany adres do doręczeń będzie adresem właściwym dla miejsca zamieszkania Pożyczkobiorcy w postępowaniu sądowym.

Dowód: umowa pożyczki hipotecznej (...) nr DK/P-H. (...)/ (...), k. 17 - 26.

Powódka wraz z R. B. zobowiązała się do zapłaty na rzecz banku rat kapitałowo – odsetkowych wg harmonogramu.

Dowód: umowa pożyczki hipotecznej (...) nr DK/P-H. (...)/ (...), k. 17 – 26, harmonogram spłat, k. 104, 105, 106, 107.

Powódka realizowała obowiązek spłaty rat kredytu.

Dowód: wyciąg z rachunku powódki za okres od 07.04.2010r. do 13.02.2014r., k. 44 – 52.

W trakcie spłaty pożyczki zdarzały się powódce opóźnienia, a także zapłaty niepełnej raty kapitałowo – odsetkowej. Pracownicy banku wykonywali wówczas telefoniczne monity, które kierowali do syna powódki, P. M., albowiem to on faktycznie miał spłacać te raty.

Dowód: raport - zestawienie należności i zaległości z kalkulacją za zwłokę, k. 108 – 110, historia spłat za okres od 29.03.2010 do 06.05.2013r., k. 111 – 120, wyciąg bankowy z dnia 16.08.2014r., k. 121- 127, zeznanie świadka P. M. 00:24:33 protokół wysłuchania, k. 188 – 189.

W 2012, bądź 2013r. pożyczkobiorca, R. B. poinformowała bank o zmianie adresu zamieszkania powódki na C. (...) 77 – 310 C.. Powódka tam mieszkała również w następnych latach.

Dowód: zeznania świadka R. B. 00:14:31 protokołu wysłuchania z dnia 8 grudnia 2016r., k. 187 – 188, zeznania świadka P. M., 00:30:03, 00:32:34, 00:33:04 protokół wysłuchania z dnia 8 grudnia 2016r., k. 189.

Adres: D. na ul. (...), to adres lokalu mieszkalnego, który wynajmował syn powódki, P. M..

Dowód: zeznania świadka P. M., 00:33:04 protokół wysłuchania z dnia 8 grudnia 2016r., k. 189.

Pozwany pismem z dnia 15 marca 2013r., kierowanym do powódki na adres (...) A (...)-(...) C., złożył oświadczenie, że wypowiada umowę kredytu nr DK/P-H. (...)/ (...) w związku z powstaniem zaległości w spłacie kredytu z zachowaniem 30 - dniowego okresu wypowiedzenia. W piśmie wskazano, że zaległość wynosi 4.952,64 zł., a składa się na nią kwota 2.567,65 zł. tytułem należności kapitałowej, kwota 2.374,15 zł. tytułem naliczonych odsetek umownych oraz kwota 1084 zł. tytułem odsetek podwyższonych za opóźnienie.

Korespondencja ta była awizowana w dniu 29 marca oraz w dniu 8 kwietnia 2013r., po czym dnia 16 kwietnia 2013r. została zwrócona do banku. Jako przyczynę niedoręczenia doręczyciel wskazał niezastanie adresata.

Dowód: pismo pozwanego z dnia 15 marca 2013r., k. 35, zpo, k. 36 - 37.

W maju 2013r. powódka wskutek rozmowy z pracownikiem pozwanego powzięła wiadomość, iż na skutek zaległości umowa pożyczki została wypowiedziana przez bank. W związku z powyższym skierowała do banku pismo z dnia 23 maja 2013r. z prośbą ponownej weryfikacji, czy rzeczywiście nastąpiły podstawy do wypowiedzenia umowy. Powódka podała też w piśmie informację, że nie otrzymała na podany w umowie adres zamieszkania, jak i w żaden inny sposób oświadczenia o wypowiedzeniu umowy. W związku z tym wskazała, że uznaje, iż oświadczenie o wypowiedzeniu nie zostało skutecznie złożone i nie wywołuje żadnych skutków prawnych.

W piśmie tym wskazała jako adres do doręczeń ul. (...) M..

Dowód: pismo powódki z dnia 23 maja 2013r., k. 27 - 28.

W maju 2013r. powódka zapłaciła kwotę 3.600 zł. oraz ratę bieżącą w kwocie 1.700 zł.

Dowód: zeznania świadka P. M. 00:27:57 protokół wysłuchania, k. 189.

Pozwany, pismem z dnia 6 czerwca 2013r., kierowanym na adres C. (...)C., wskazał, że przyczyną wypowiedzenia umowy była zaległość spłaty w łącznej kwocie 4.952,64 zł., która to wysokość przekraczała równowartość dwóch rat kapitałowo – odsetkowych. Podał też, że wypowiedzenie zostało skierowane na aktualny adres pożyczkobiorców ujęty w systemach bankowych pożyczki. Wskazał, że do zmiany adresu w systemie konieczne jest przesłanie do banku podpisanej dyspozycji zmiany adresu korespondencyjnego.

Powódka nie odebrała powyższej korespondencji.

Powódka zapoznała się z treścią tego pisma w lutym 2014r., po jego załączeniu do pisma kierowanego do adwokata.

Dowód: pismo pozwanego z dnia 6 czerwca 2013r., k. 40 – 41.

Pismem z dnia 22 lipca 2013r. powódka ponownie skierowała prośbę o wyjaśnienie sprawy „rzekomego” wypowiedzenia” umowy kredytu. W piśmie tym przyznała, że zalegała ze spłatą dwóch rat kredytowych. Wskazała jednak, że zostały one niezwłocznie uregulowane.

W piśmie tym podała adres do korespondencji ul. (...) M..

Dowód: pismo powódki z dnia 22 lipca 2013r., k. 29 - 30.

Pozwany pismem z dnia 14 sierpnia 2013r., kierowanym na adres C.(...)C., podtrzymał swe dotychczasowe stanowisko, że umowa kredytu została skutecznie wypowiedziana. Jednocześnie wskazał, że wpłata z dnia 21 maja 2013r. w kwocie 3.650 zł. została przez bank odnotowana w dniu 22 maja 2013r., Nie mogła ona jednak wpłynąć na decyzję banku o cofnięciu skutków wypowiedzenia oraz o postawieniu umowy w stan wymagalności, gdyż wpłata została dokonana po upływie okresu wypowiedzenia.

Powódka nie odebrała powyższej korespondencji.

Powódka zapoznała się z treścią tego pisma w lutym 2014r.

Dowód: pismo pozwanego z dnia 14 sierpnia 2013r., k. 42 – 43.

Powódka skierowała do pozwanego kolejne pismo, z dnia 25 października 2013r., w którym zawarła pytania m.in. z jakiego powodu kredyt został wypowiedziany oraz, kiedy to nastąpiło, nadto dlaczego nie została powiadomiona na piśmie o zamiarze i przyczynach wypowiedzenia kredytu, podania zaległości do spłaty celem uniknięcia wypowiedzenia. Wskazała również, że nie otrzymała odpowiedzi na pisma z dnia maja i lipca 2013r. Podała, że oczekiwała odpowiedzi na adres ul. (...) M..

Jednocześnie wskazała nowy adres do doręczeń: ul. (...) D..

Dowód: pismo powódki z dnia 25 października 2013r., k. 31.

Pismem z dnia 21 listopada 2013r. do pozwanego banku zwrócił się pełnomocnik powódki. Podał, że powódka miała przejściowe problemy osobiste, przez co wystąpiły u niej czasowe problemy ze spłatą rat kredytu. Problemy te były przejściowe i nigdy nie doprowadziły do powstania zaległości przekraczających równowartość dwóch rat pożyczki. Podał, że dla powódki niezrozumiałe są powody wypowiedzenia umowy. Pełnomocnik zwrócił się z pytaniami, czy pozwany rzeczywiście wypowiedział umowę, w jakiej dacie i jakie były przyczyny wypowiedzenia umowy. Zaprzeczył jednocześnie, żeby jakkolwiek korespondencja była powódce doręczana.

Dowód: pismo z dnia 21 listopada 2013r., k. 32 - 33.

Pozwany w piśmie z dnia 17 lutego 2014r. w odpowiedzi na pismo jw. poinformował, że umowa kredytu została wypowiedziana pismem z dnia 15 marca 2013r. z zachowaniem 30 – dniowego okresu wypowiedzenia, że umowa została postawiona w stan natychmiastowej wymagalności w dniu 6 maja 2013r., a przyczyną wypowiedzenia była nieterminowa spłata kredytu, która na dzień 15 marca 2013r. wyniosła 4.952,64 zł.

Dowód: pismo pozwanego z dnia 17 lutego 2014r., k. 34.

W dniu 6 listopada 2013r. pozwany wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...), który w dniu 7 stycznia 2014r. został zaopatrzony w klauzulę wykonalności na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w W.z dnia 4 grudnia 2013r., sygn. (...). Na podstawie tego tytułu pozwany złożył do komornika sądowego, działającego przy Sądzie Rejonowym w C., I. O., wniosek o wszczęcie egzekucji. Sprawa została zarejestrowana pod sygn. Km (...).

Bezsporne

W trakcie sprawy egzekucyjnej Km (...)komornik sądowy wyegzekwował od dłużniczek kwotę 84.558,47 zł. Zaległość powódki jako pożyczkobiorcy na dzień 23 lipca 2018r. wyniosła kwotę 172.026,82 zł., na którą składa się kwota 62.004,21 zł. tytułem należności głównej oraz kwota 41.299.77 zł. tytułem odsetek umownych.

Dowód: karta rozliczeniowa z dnia 06.02.2018r., k. 387 – 390v, zaświadczenie o dokonanych wpłatach z dnia 23.07.2018r., k. 391 – 392v.

Sąd zważył:

Powództwo o ustalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

Interes prawny występuje wówczas, gdy istnieje niepewność stanu prawnego lub prawa, a rozstrzygnięcie powództwa opartego na treści art. 189 k.p.c. definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu

takiego sporu w przyszłości. Interes taki nie występuje, gdy powód może uzyskać tożsamy skutek w drodze dalej idącego powództwa.

Słuszność ma pozwany, który podniósł, że powódka nie ma interesu prawnego w uzyskaniu orzeczenia ustalającego, iż umowa umowy pożyczki hipotecznej (...) nr DK/P-H. (...)/ (...) z dnia 30 marca 2010r. nadal łączy strony, że istnieje.

Powódka bowiem jest uprawniona do wytoczenia dalej idącego powództwa, tj. powództwa o pozbawienia tytułu wykonawczego, tj. bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 6 listopada 2014r. nr (...) zaopatrzonego w klauzulę wykonalności na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w W.z dnia 4 grudnia 2013r., w którym może podnieść twierdzenia o nieistnieniu obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym.

W konsekwencji powyższego, powództwo o ustalenie zostało przez sąd oddalone na zasadzie art. 189 k.p.c. stosowanego a contrario.

Dokonując oceny prawnej roszczenia ewentualnego, tj. żądania pozbawienia tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 6 listopada 2014r. nr (...) zaopatrzonego w klauzulę wykonalności na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w W.z dnia 4 grudnia 2013r., sygn. akt (...), stwierdzić należy, iż zasługuje ono na uwzględnienie.

W myśl art. 840 par 1 pkt 1 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście.

Rzeczą dłużnika występującego z tego rodzaju żądaniem jest wykazanie, że nie wystąpiło zdarzenie, które doprowadziło do nadania klauzuli wykonalności przez zakwestionowanie istnienia obowiązku lub jego zakresu. Przysługują mu wszelkie zarzuty materialnoprawne dotyczące wierzytelności banku, jak nieistnienie roszczenia, istnienie roszczenia w niższej wysokości, niewystąpienie wymagalności roszczenia.

W kontekście powyższych materialnoprawnych rozważań strona powodowa zasadności swych twierdzeń upatrywała w następujących okolicznościach: nieistnienia podstawy do wypowiedzenia umowy (brak zaległości równej wartości dwóch rat kapitałowo – odsetkowych), nieskuteczności wypowiedzenia umowy pożyczki (niedoręczenie wypowiedzenia na właściwy adres, brak po stronie powódki obowiązku wskazania aktualnego adresu wobec abuzywności klauzuli z § 9 pkt 3 lit. b ppkt ii umowy, brak podstaw do uznania za skuteczne doręczenia awizowanej przesyłki) oraz sprzeczności działania pozwanego z art. 5 k.c.

Ocena słuszności dokonanego przez jedną ze stron umowy jej wypowiedzenia łączy się, zarówno z badaniem istnienia podstawy do wypowiedzenia, jak i ustaleniem, czy oświadczenie wypowiedzeniu dotarło do adresata w sposób umożliwiający mu zapoznanie się z jego treścią.

W pierwszej kolejności konieczne było ustalenie przez sąd, czy zaistniały przesłanki do wypowiedzenia umowy pożyczki.

Umowa pożyczki z dnia 30 marca 2010r. wskazała w § 8 przypadki, które dawały pozwanemu uprawnienie wypowiedzenia powyższej umowy. Treść tych zapisów jest dla obu stron wiążąca, a nadto determinuje ocenę prawną zaistniałego stanu faktycznego.

Jest okolicznością bezsporną, iż na dzień 15 marca 2013r. powódka zalegała wobec pozwanego z zapłatą należności z tytułu rat kapitałowo – odsetkowych. Okoliczność ta stanowiła podstawę wypowiedzenia umowy pożyczki (vide pismo pozwanego z dnia 15 marca 2013r., k. 35).

Analiza zapisów z § 8 umowy, dokonana w oparciu o dyrektywy językowo - logiczne oraz przepisów prawa cywilnego, w tym w szczególności zasad dotyczących wykładni oświadczeń woli (art. 65 k.c.) prowadzi do wniosku, że podstawą wypowiedzenia umowy był § 8 ust. 1 pkt b, zgodnie z którym niewykonanie lub nieterminowe regulowanie przez pożyczkobiorcę zobowiązań wobec banku, w szczególności w przypadku, gdy pożyczkobiorca zalega w całości lub w części z zapłatą dwóch rat pożyczki i pomimo wezwania do zapłaty listem poleconym nie spłaci zaległości w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego wezwania.

Wprawdzie pozwany bank podaje, że podstawą wypowiedzenia mógł być również pkt 1 § 8 umowy, tj. niedotrzymanie przez pożyczkobiorcę któregokolwiek z warunków pożyczki, to jednak stanowisko takie nie zasługuje na uwzględnienie. Proces interpretacji oświadczenia woli musi być oparty na założeniu racjonalnego działania osób dokonujących czynności prawnej. Przyjmuje się zatem, że osoba składająca oświadczenie woli kierowała się rozsądkiem i w racjonalny sposób dożyła do osiągnięcia założonego przez siebie rezultatu. Odnosząc powyższe od niniejszej sprawy stwierdzić należy, że profesjonalista, jakim jest pozwany bank opisał sytuację nieterminowego regulowania rat kredytu w pkt 2, a pkt 1 zawiera pozostałe przypadki niedotrzymania przez pożyczkobiorcę któregokolwiek z warunków umowy natomiast nieterminowe regulowanie rat, bądź zaleganie w całości lub w części w zapłatą dwóch rat pożyczki stanowi przypadek uregulowany właśnie w § 8 ust. 1 pkt b umowy.

Powyższe prowadzi do wniosku, że aby bank mógł wypowiedzieć umowę pożyczki powinien uprzednio wezwać powódkę do zapłaty zaległości w terminie 7 dni.

Bezsporne jest, że bank nie wezwał powódki do zapłaty zaległości, lecz od razu skierował do powódki oświadczenie o wypowiedzeniu umowy.

W tym stanie rzeczy uznać należy, że pozwany nie wypełnił procedury skutecznego wypowiedzenia umowy przewidzianej w treści umowy łączącej stron. Zatem oświadczenie z dnia 15 marca 2013r. nie wywarło skutku w postaci wypowiedzenia umowy z dnia 31 marca 2010r. Wobec tego, że powyższa okoliczność należy do materialnoprawnych kwestii, to sąd zobligowany był do jej dostrzeżenia z urzędu. Zatem nie istnienie obowiązku stwierdzoney kwestionowanym przez powódkę tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu.

Powyższa konstatacja wystarczyła do uznania za zasadne roszczenia ewentualnego o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, o czym sąd na podstawie art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. orzekł jak w pkt 2. Jednakże sąd nie uwzględnił żądania ewentualnego w całości, a jedynie w tej części, w której bankowy tytuł egzekucyjny z dnia 6 listopada 2014r. nr (...) zaopatrzony w klauzulę wykonalności jest egzekwowany. Informacje powyższe wynikają z zaświadczenia komornika sądowego o dokonanych wpłatach z dnia 23 lipca 2018r. (k. 391 – 392v). W części, w której powyższy tytuł został wykonany, sąd oddalił powództwo (pkt 3 sentencji).

W konsekwencji powyższych rozważań, zbędne stało się ustalenie wysokości zadłużenia powódki na dzień 15 marca 2013r., albowiem sąd uznał, że nie zaszyły przesłanki wypowiedzenia umowy. Dlatego też sąd oddalił wniosek powódki o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości na okoliczność wysokości zadłużenia powódki.

Zbędne stało się również odnoszenie do pozostałych kwestii podnoszonych przez powódkę w niniejszej sprawie. Na marginesie warto dodać, że w zakresie doręczenia powódce wypowiedzenia, to brak jest podstaw do uznania, iż po stronie banku wystąpiły nieprawidłowości.

Wskazać bowiem należy, iż z treści art. 61 k.c. wynika, że w sprawie składania oświadczenia woli kodeks cywilny przyjął teorię doręczenia, wprowadzając domniemanie złożenia oświadczenia woli innej osobie z chwilą, gdy oświadczenie to dotarło do adresata w taki sposób, że mógł się zapoznać z jego treścią. Istotnym jest, iż art. 61 k.c. nie wymaga, aby adresat oświadczenia faktycznie zapoznał się z jego treścią. Możliwość zapoznania się adresata z treścią oświadczenia woli nie może być utożsamiane z rzeczywistym zapoznaniem się przez niego z tym oświadczeniem, co oznacza, że

skuteczne doręczenie oświadczenia woli następuje również w sytuacji, gdy co prawda adresat nie zna jego treści, ale miał realną możliwość zapoznania się z jego treścią.

Odnosząc powyższe do niniejszej sprawy podkreślić należy, iż powódka podniosła twierdzenie, że doręczenie wypowiedzenia zostało dokonane na niewłaściwy adres powódki. Jednocześnie powódka nie wskazała, gdzie mieszkała na dzień 15 marca 2013r. oraz w kolejnych dniach. Tymczasem z zeznań świadków, R. B. i P. M. wynika, że mieszkała ona wówczas i nadal mieszka w C. (...). Jednocześnie z zeznań świadka R. B. wynika, że podała ona pozwanemu adres do korespondencji, tj. na C. (...).

Na ten właśnie adres bank wysłał do powódki wypowiedzenie umowy pożyczki (vide pismo z dnia 15 marca 2013r., k. 35 zpo, k. 36-37)

Powódka dopiero pismem z dnia 23 maja 2013r. wskazała adres do korespondencji na ul. (...) M., przy czym informacja ta została skierowana do banku już po złożeniu oświadczenia o wypowiedzeniu umowy.

W konsekwencji powyższego, brak jest podstaw i dowodów do uznania, że bank wysłał korespondencję na niewłaściwy adres.

Skoro tak, to stwierdzić należy, że powódka miała możliwość zapoznania się z treścią oświadczenia z dnia 15 marca 2013r.

Jednakże powyższa konstatacja nie mogła przynieść oczekiwanego przez pozwanego skutku, albowiem, o czym była już mowa wyżej, nie istniały przesłanki do wypowiedzenia umowy z dnia 31 marca 2010r., o czym była mowa wyżej.

W tym stanie rzeczy bezprzedmiotowe stały się dalsze rozważania dotyczące momentu, w którym powódka mogła zapoznać się z treścią powyższego pisma, tj. pierwszego dnia awizacji, czy ostatniego dnia podwójnego awizo. Sąd jedynie wskaże, że w świetle przeważającej części orzecznictwa Sądu Najwyższego, za datę doręczenia pisma, w ramach w doręczenia zastępczego należy przyjąć datę upływu siedmiodniowego terminu od powtórnego awizowania przesyłki (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2016r., (...), lex.online.wolterskluwer.pl, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2005r., (...), OSNCP 2006 nr (...), poz. (...), postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2009r., (...), Lex (...)). Powyższe oznacza, że skutecznie doręczenie pisma z dnia 15 marca 2013r. nastąpiło dnia 15 kwietnia 2013r., lecz pismo to nie doprowadziło do wypowiedzenia umowy. Bezprzedmiotowe stało się również dokonywanie oceny zapisu z § 9 pod kątem jego abuzywności, a także oceny zachowania pozwanego pod kątem art. 5 k.c.

Na koniec wskazać należy, że sąd dokonał ustaleń faktycznych na podstawie dokumentów złożonych przez obie strony do akt sprawy. Nie były one wzajemnie kwestionowane co do autentyczności. Nadto sąd dał wiarę świadkom, R. B. i P. M., albowiem ich zeznania były spójne i logiczne.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c., albowiem powódka przegrała spór w zakresie roszczenia głównego, a pozwany przegrał spór w zakresie żądania ewentualnego. Dlatego zasadne stało się wzajemne zniesienie kosztów procesu.

Na oryginale właściwy podpis